

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A civil társadalom részvétele a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemben”

(2006/C 318/26)

2005. október 28-án az Európai Bizottság az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke értelmében feltáró vélemény kidolgozására kérte fel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot a következő tárgyban: „A civil társadalom részvétele a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemben”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2006. július 13-án elfogadta. Előadók: José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO, Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS és Miguel Ángel CABRA DE LUNA.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2006. szeptember 13–14-én tartott 429. plenáris ülésen (a 2006. szeptember 13-i ülésnapon) 182 szavazattal 6 ellenében, 11 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 Margot Wallström, az Európai Bizottság alelnöke felkérte az EGSZB-t, hogy dolgozzon ki feltáró véleményt „A civil társadalom részvételének és az állami- és magánszektor közötti együttműködés szerepének a feltételei és prioritásai a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemben” címmel az Európában nagy politikai és társadalmi jelentőséggel bíró témakörben, amelyben az EGSZB kulcsfontosságú szereplőnek tekintendő. Jóllehet a terrorizmus és a szervezett bűnözés két különböző probléma, a vélemény az Európai Bizottság igényének megfelelően mindkét témakört érinti.

1.2 A hágai program az EU szabadsággal, biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos politikáját meghatározó széles körű politikai keretrendszer. Az EGSZB elfogadott egy véleményt⁽¹⁾, amelyben kinyilvánította, hogy „olyan – hatékony – biztonságpolitikát szeretne látni, amely nyitott és szabad társadalmon belül, a jogra és az igazságszolgáltatásra támaszkodva, a jogállamiság keretein belül védelmet biztosít a polgárok számára”, és hogy az európai biztonságpolitikának fenn kell tartania az egyensúlyt a szabadság és az alapvető jogok védelme között.

1.3 A pénzügyi tervben tartalékokat kell képezni a terrorizmus és bűnözés elleni küzdelem célját szolgáló fő programok kidolgozására. Az EGSZB elfogadott egy véleményt⁽²⁾, amelyben hangsúlyozta, hogy „Az alapvető jogok, szabadságjogok és a biztonság védelme mindannyiunk feladata.”

1.4 Az Európai Bizottság a közelmúltban kibocsátott egy közleményt „Terroristák toborzása: az erőszakos radikalizálódást elősegítő tényezők kezelése” címmel⁽³⁾, amelyben meghatározza a terroristacsoportok általi toborzás megakadályozását célzó célkitűzéseket.

⁽¹⁾ Az EGSZB 2005. december 15-i véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – A hágai program: Tíz prioritás a következő öt évre Partnerség Európának a szabadság, biztonság és jog területén való megújulásáért” Előadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 65., 2006.3.17.).

⁽²⁾ Az EGSZB 2005. december 14-i véleménye a következő tárgyban: Javaslat tanácsi határozatra a 2007–2013 közötti időszakra – A terrorizmus megelőzése, arra való felkészültség és következményeinek kezelése elnevezésű, egyedi program létrehozásáról – Biztonság és a szabadságjogok védelme elnevezésű általános program Előadó: Miguel Ángel Cabra de Luna (HL C 65., 2006.3.17.).

⁽³⁾ COM(2005) 313 final, 2005.09.21.

1.5 Amint azt Margot Wallström kérte, ez a vélemény a bizottságot a civil társadalom részvétele és az állami- és magánszektor közötti partnerségek szemszögéből vizsgálja, bár ez a kifejezés lehet, hogy nem pontos, hiszen a „civil társadalom” kifejezés olyan szociális szervezetekre utal, amelyek nem összevethetők a magánvállalatokkal. A magánvállalatok és –szereplők, valamint az állami szervek közötti együttműködés operatív és biztonsági szempontból alapvetően fontos. A civil társadalom alapvető szerepet játszik a jogállamiság értékeinek előmozdításában, és tevékenyen részt vesz a demokratikus életben.

2. Következtetések

2.1 A civil társadalom alapvető szerepet játszik a jogállamiság értékeinek előmozdításában, és tevékenyen részt vesz a demokratikus életben. Európában a civil szervezetek nagyon pozitív munkát végeznek a társadalmon belül, előmozdítják az aktív európai polgárság és a részvételi demokrácia fejlődését. Ezek a szervezetek azonban nem helyettesíthetők, és nem is kell helyettesíteniük a nemzeti és uniós kormányzatokat az operatív politikákban.

2.2 Az EGSZB elfogadhatatlannak tartja, hogy a terroristák és a bűnözők el tudják kerülni az igazságszolgáltatást, mert az Unió belső határai akadályozzák a rendőri és igazságügyi fellépést, ezért sürgeti az uniós és tagállami intézményeket, hogy dolgozzanak ki és alkalmazzanak a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló közös stratégiát, és hagyjanak fel a vészhelyzetben sebtében hozott döntések jelenlegi gyakorlatával.

2.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a jelenlegi, egyszerű kormányközi együttműködésen alapuló állapot nagymértékben elégtelen és gyakran eredménytelen, ezért támogatja az Európai Parlament állásfoglalását, mely szerint a biztonsági politikák esetében az egyhangúság követelménye helyett a minősített többségi szavazást, és döntéshozatalkor a közösségi módszert alkalmazzák. A biztonságpolitikát tekintve „több Európára” van szükség.

2.4 Az EGSZB azt javasolja, hogy az Europol váljon európai szintű politikai vagy igazságszolgáltatási hatóság által ellenőrzött európai ügynökséggé, amely a jelenlegi helyzettel ellentétben már nem csak a koordinátor szerepét tölti be, és a lehető leghamarabb kapjon saját operatív hatáskört ahhoz, hogy a tagállamok rendőrhatalóságaival együttműködve az egész Európai Unió területén nyomozást folytasson.

2.5 Az EGSZB támogatja az Európai Parlament ajánlását, amely szerint a tagállamoknak módosítaniuk kell büntető törvénykezésüket oly módon, hogy a kerethatározat által lefedett terrorista bűncselekmények vonatkozásában elévülési idő ne legyen alkalmazható. Az EGSZB támogatását fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy ezen bűncselekmények esetében a Nemzetközi Büntetőtörvényszék rendelkezzen határozathozatali illetékességgel.

2.6 Az EGSZB európai szintű iskolai programok és képzési tevékenységek kidolgozását javasolja a fiatalok számára, hogy olyan polgári nevelésben részesüljenek, amely előmozdítja közöttük a demokratikus értékeket, az egyenlőséget, a toleranciát és a kulturális sokféleség megértését, hogy olyan útravalót kapjanak, amelynek segítségével elkerülhető, hogy fennakadjanak a radikális és erőszakos nézeteket valló szervezetek hálójában.

2.7 Az erőszakos radikalizálódás elleni küzdelemben az EU és a tagállamok hatóságainak konzultálniuk kell azon civil szervezetekkel, amelyek tevékenyen dolgoznak a vallások és kultúrák közötti párbeszéd előmozdításán, és amelyek küzdenek a rasszizmus, az idegengyűlölet, az intolerancia és az erőszakos, szélsőséges nézetek ellen a radikalizmust és az erőszakot szító feszültségek csökkentése érdekében. Az állami és a magánszféra közötti helyi szintű együttműködési platformok létrehozása hasznos eszköz lehet többek között e kérdések megválaszolásában is. Az Európai Uniónak és a tagállamoknak ösztönözniük kell és elő kell segíteniük e platformok létrejöttét.

2.8 Az EGSZB azt javasolja az uniós intézményeknek, hogy dolgozzanak ki egy minimumszabályokat tartalmazó jogi keretet, amely garantálná a terrorizmus áldozatainak védelmét és elismerését. Javasolja továbbá a terrorizmus áldozatainak védelmére vonatkozó normák, javaslatok, bevált gyakorlatok és iránymutatások kidolgozását, amelyeket figyelembe kellene venni a területen tett állami intézkedések esetében.

2.9 Az EGSZB újra megismétli, hogy az Európai Uniónak szüksége van a bűncselekmények áldozatainak kártalanítását lehetővé tevő, közös jogszabályra.

2.10 Az EGSZB sürgeti, hogy késedelem nélkül alkalmazzák a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) pénzmosásról, illetve a terrorizmus finanszírozásáról szóló ajánlásait. Ennek érdekében szorgalmazza, hogy a tagállamok a megfelelő törvényes eszközökkel biztosítsák az említett ajánlások betartását.

2.11 Az EGSZB felhívja – különösen a közszolgálati – hírközlési médiumokat, hogy az áldozatok emberi méltóságának és magánéletük tiszteletben tartásának a garantálása, valamint a terroristacsoportok propagandaérdekeit szolgáló nézőpontoktól való tartózkodás céljából és a sajtószabadság tiszteletben tartása mellett dolgozzanak ki megfelelő magatartási szabályzatokat és működjenek együtt a hatóságokkal.

2.12 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság által javasolt, az állami és a magánszféra közötti, európai együttműködési platform létrehozását, és úgy látja, hogy elengedhetetlen azon eszközök biztosítása, amelyek segítségével a lehető legjobban kihasználhatóak az állami szféra tagállamok közötti, valamint az EU és a tagállamok közötti együttműködései. Ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy tág teret kell biztosítani az együttműködés megvalósításának a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni harcban létrehozható szinergiák serkentése céljából, anélkül, hogy sértenék az EGSZB előjogait, amelynek – mint konzultatív testületnek – ez a küldetése. Jelen vélemény 13.4.2. pontjában soroljuk fel azokat az elsőbbséget élvező célkitűzéseket, amelyeknek az EGSZB megítélése szerint vezérelniük kell az állami és a magánszféra közötti együttműködést.

3. Az Európai Unió értékei és elvei

3.1 Az alkotmánytervezet meghatározza az Európai Unió értékeit, elveit és célkitűzéseit, az Európai Unió Alapjogi Chartája pedig biztosítja a biztonság és a szabadság közötti egyensúlyt, valamint a mindenkire érvényes jogokat, ideértve a személyes adatok védelméhez való jogot.

3.2 A demokratikus rendszereket veszélyeztető legnagyobb fenyegetést nem a külső támadások jelentetik, hanem az, ha maguk az intézmények elveszítik életképességüket, dinamizmusukat és társadalmi támogatottságukat.

3.3 Európa nagy vívmánya, hogy sikeresen megalkotta a hatalom demokratikus megszervezését leghatékonyabban biztosító **jogállamiságot**.

3.4 A szociális jogállamiság arra utal, hogy a hatalom gyakorlása a jogállamiság, a demokratikus legitimitás növekvő követelménye és az alapján történik, hogy az áruk és szolgáltatások egyenlő esélyek és elbánás mellett mindenki számára hozzáférhetőek.

4. Terrorizmus és szervezett bűnözés: támadás a jogállamiság ellen

4.1 Az egész világban a terrorizmus jelenti az egyik legnagyobb problémát. Jelenleg létfontosságú kérdés Európában is, és ennek mi, az európai polgárok fizetjük meg az árát. A terrorizmus alapját különféle ideológiai elgondolások képezik, az elmúlt években a – különösen veszélyes – nemzetközi radikális iszlám terrorizmus is felütötte a fejét. Ezért nagyon nehéz a terrorizmus nemzetközi meghatározása. Ebben a véleményben a Tanács által 2002. június 13-án elfogadott meghatározást (*) használjuk.

(*) Lásd COM(2005) 313 final, 1. l. l. jegyzet, amely kijelenti, hogy „minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket a kifejezetten meghatározott kilenc bűncselekményként felsorolt, a nemzeti jogban bűncselekményként meghatározott azon szándékos cselekmények terrorista bűncselekményekké nyilvánítására, amelyek az elkövetés módja vagy összefüggéseik folytán egy államot vagy nemzetközi szervezetet komolyan károsíthatnak, ha azokat azzal a céllal követik el, hogy a lakosságot komolyan megfélemlítsék, vagy állami szervet vagy nemzetközi szervezetet jogellenesen arra kényszerítsenek, hogy valamely intézkedést megtegyen vagy ne tegyen meg, vagy egy állam vagy nemzetközi szervezet alapvető politikai, alkotmányos, gazdasági vagy társadalmi rendjét súlyosan megzavarják vagy lerombolják”.

4.2 Európában emellett sok befolyásos bűnözői hálózat ⁽⁵⁾ is működik. Ezek némelyike országos szinten tevékenykedik, de a legveszélyesebbek működési területe európai és nemzetközi léptékű. Az ENSZ ezzel a témakörrel kapcsolatosan 2002-ben, Palermóban nemzetközi egyezményt fogadott el ⁽⁶⁾.

4.3 A terrorizmus és a szervezett bűnözés magát az állam lényegét: a hatalomgyakorlás törvényes monopóliumát veszélyeztetik és gyengítik. Jóllehet az európaiak tudatában vannak annak, hogy a terrorizmus tényleges fenyegetést jelent, amellyel szemben fel kell venni a harcot, kevésbé ismerik fel az intézményekben és a társadalomba beszivárgó, erős és bomlasztó befolyással rendelkező szervezett bűnözés kockázatait és azt, hogy mind gazdasági, mind társadalmi szempontból végzetes következményekkel jár.

4.4 Mind a terrorista, mind a bűnözői szervezetek hasonló módszereket alkalmaznak a többek között a pénzügyi és ingatlanpiaci ágazatokon keresztüli pénzmosásra, és az utóbbiak erős, korrumpáló befolyással rendelkeznek politikai és közigazgatási hatóságok, valamint alkalmanként a civil szervezetek felett, és megpróbálják ezt ki is használni.

4.5 Nemzetközi szinten vannak átfedő területek a szervezett bűnözés és a terrorizmus között: az illegális fegyver- és kábítószer-kereskedelem. Az egyik olyan terület például, ahol a terrorizmus és a szervezett bűnözés összefut, a zsarolás jelensége. Terrorista csoportok gyakran tevékenykednek maffiajellegű szervezetekként, amelyek barbár tetteiket bűncselekményekből finanszírozzák: kábítószer-, fegyver- és emberkereskedelemből, hitelkártyacsalásokból, útonállásból, rablásból, szakemberek és üzletemberek megzsarolásából, illegális szerencsejátékokból és más bűncselekményekből.

4.6 A terrorizmus és a szervezett bűnözés két külön probléma: a terrorizmusnak politikai céljai vannak, és az európai társadalmakra azok történelmének bizonyos időszakaiban sújt le, a szervezett bűnözés pedig közrendi, a társadalmat folyamatosan érintő probléma.

4.7 Annak ellenére, hogy a terrorizmus és a szervezett bűnözés gyökerei és célkitűzései eltérőek, közös érdekük, hogy céljaik elérése érdekében lerombolják vagy gyengítsék a jogállamiságot.

4.7.1 Bizonyos európai országokban tevékenykedő terrorista-szervezetek célja politikai akaratuk terrorcselekményeken, bűncselekményeken, fenyegetéseken és zsaroláson keresztüli érvényre juttatása. Ugyanakkor tudatában vannak annak, hogy totalitárius terveik csak akkor válhatnak valóra, ha sikerült lerombolniuk vagy meggyengíteniük a jogállamiságot.

⁽⁵⁾ Ezek illegális fegyver- és kábítószer-kereskedéssel, emberkereskedelemmel, rablással, prostitúcióval, illegális szerencsejátékokkal, kalóztérmekekkel stb. foglalkoznak.

⁽⁶⁾ Az Egyesült Nemzetek nemzetközi szervezett bűnözésről szóló egyezménye. Lásd

http://www.uncjin.org/Documents/Conventions/dcatoc/final_documents_2/convention_eng.pdf

4.7.2 A szervezett bűnözés célja a jogállamiság hatókörének csökkentése és korlátozása, valamint a büntetlenség és törvényen kívüliség kiterjesztése. Célja a törvény és igazságszolgáltatás hatókörén kívüli, maffiák és bűnözői hálózatok által irányított párhuzamos társadalom létrehozása.

4.7.3 A jogállamiságot a büntetlenségtől elkülönítő határvonalak bizonyos esetekben tisztázatlanok lehetnek. Európa bizonyos részeiben mind a terroristák és azok társadalmi hálózatai, mind a szervezett bűnözők elérték az állam meggyengítését a terror és a korrupció magvainak a politikai rendszerben való elhintésével.

4.7.4 A terrorizmus és a szervezett bűnözés által előidézett problémák megoldására a válasz a jogállamiság, amely biztosítja a szabadság és biztonság egyensúlyát, a rendőrség és az igazságügyi szervek közös fellépését, az európai és nemzetközi együttműködést, valamint a polgárok és a civil társadalom részéről az aktív kötelezettségvállalást.

4.7.5 A társadalomnak és a hatóságoknak nem szabad feladniuk a terroristák és a szervezett bűnözés elleni harcot, és nem szabad engedniük sem. A terrorista szervezetek mozgatórugója céljaik elérésének a lehetősége, és ezért a társadalomnak és a hatóságoknak eltökélten annak megakadályozására kell törekedniük.

5. A civil társadalom válasza a terrorizmus és a szervezett bűnözés jelenségeire

5.1 A terrorizmus az emberi jogok igen súlyos megsértése, mivel közvetlen támadást intéz az élet és szabadság ellen.

5.2 A terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelem operatív része az állam feladata (különösen a rendőrségé és az igazságügyi szerveké), amelynek garantálnia kell polgárai szabadságát és biztonságát. Az állami intézkedéseknek meg kell őrizniük a szabadság és a biztonság közötti egyensúlyt, tiszteletben kell tartaniuk az alapvető értékeket (emberi jogok és egyetemes szabadságjogok) és a demokratikus értékeket (jogállamiság), mivel amint az EGSZB már egy másik véleményében ⁽⁷⁾ kifejtette, „történelmi példákból tudjuk, hogy a nyitott és szabad társadalmak hatékonyabban meg tudják őrizni a biztonságot”.

5.3 A civil társadalom folyamatosan megerősíti a demokráciát és a jogállamiság értékeit, és ezáltal küzd a társadalom belüli terrorizmus és szervezett bűnözés ellen azért, hogy megakadályozza azoknak a kialakulását, és csökkentse azok hatásait. A civil szervezetek azonban nem helyettesíthetik, és nem is kell helyettesíteniük a nemzeti és uniós kormányzatokat az operatív politikákban.

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2005. december 15-i véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – A hágai program: Tíz prioritás a következő öt évre – Partnerség Európának a szabadság, biztonság és jog területén való megújulásáért” Előadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 65., 2006.3.17.).

5.4 A bűnözést, terrorizmust és zsarolást semmiféle ideológia vagy indok nem igazolhatja. Politikai célok elérésére a terrorizmus felhasználása semmiféle legitimitással nem rendelkezik. A terrorizmusnak nincsenek indokai, mert a terrorizmus jogosságát semmi nem igazolja. Fontos, hogy lankadatlanul folytassuk a küzdelmet a terrorizmus politikai és társadalmi legitimitációjával, az olyan radikalizálódott politikai nézetekkel szemben, amelyek a terrorizmust a politikai fellépés alternatív eszközének tekintik.

5.5 Sok európai polgár nem érzékeli a terrorista fenyegettség súlyosságát, és a társadalom bizonyos rétegei még kételkednek is benne. A polgároknak joguk van a biztonsági kockázatokról szóló megfelelő tájékoztatáshoz, valamint ahhoz, hogy nyomást gyakoroljanak az állami hatóságokra, hogy azok eredményesebben harcoljanak a terrorizmus és a szervezett bűnözés ellen.

5.6 Európában a civil szervezetek nagyon pozitív munkát végeznek a társadalmon belül, előmozdítják az aktív európai polgárság és a fokozottabb részvételi demokrácia fejlődését.

5.7 A politikai rendszerek életképességét saját belső életerejük határozza meg. Az európai életerő forrása a társadalom demokratikus jellegéből fakad. A politikai rendszereket és intézményeket a társadalomnak folyamatosan ösztökélnie kell; a polgároknak és a civil társadalomnak védeniük és támogatniuk kell a jogállamiságot, mivel annak kell garantálnia azok szabadságát és szociális jólétét.

5.8 Ugyanakkor azonban a XX. századi európai történelem bebizonyította, hogy a demokrácia politikai értékei kifejezetten sebezhetőek. A polgároknak és a civil szervezeteknek meg kell védeniük azokat az értékeket és elveket, amelyekre az európai demokrácia építkezik.

5.9 A részvételi demokrácia, valamint a jogállamiság nem tartható fenn és nem alakítható át a polgárok és szervezeteik támogatása nélkül. A civil társadalom szervezeteinek tevékenysége révén a relativizmussal és a radikalizmussal szembeszállva folyamatosan megújítja a szociális és demokratikus jogállamiságot.

5.10 A társadalom bizonyos rétegei nem eléggé elkötelezettek: bizonyos mértékű „tolerancia” tapasztalható a prostitúció, a kábítószer-kereskedelem, a pénzmosás, a fogyasztói termékek hamisítása stb. iránt.

5.11 A polgárok és a civil szervezetek aktívabban részt vehetnek a politikai rendszerek felett erős korrumpáló befolyással rendelkező szervezett bűnözés elleni küzdelemben.

6. Európa: a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség

6.1 A hágai program meghatározza az EU célkitűzéseit a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló

térséggé válás vonatkozásában, de ennek a célnak az eléréséig még hosszú az út.

6.2 Eközben a bűnözők és a terroristák kihasználják Európa gyengeségét az igazságszolgáltatás elkerülése érdekében. Az emberek, a tőke és az áruk szabad mozgása azt eredményezi, hogy a bűnözők élvezik a határok „folytonossági hiányainak” az előnyeit; a politikai és igazságszolgáltatási fellépések terén a határok azonban továbbra is fennállnak.

6.3 Az EGSZB elfogadhatatlannak tartja, hogy a terroristák és a bűnözők el tudják kerülni az igazságszolgáltatást, mert a rendőri és igazságügyi hatóságok fellépése szempontjából az Unió régi belső határai továbbra is fennállnak.

6.4 A terrorizmus elleni küzdelemben az EU-nak közös stratégiát kell kidolgoznia. Az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak állandó politikai készségben kell lenniük, és fel kell hagyniuk a vészhelyzetben sebtében hozott döntések jelenleg alkalmazott gyakorlatával. Európában a politikai és igazságügyi együttműködés gyenge, mert a létező jogi és operatív eszközök elégtelenek bizonyulnak a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben. A legtöbb eszköz a tagállamok hatáskörébe, a Szerződésben az EU harmadik pillére alá, tehát kormányközi szintre tartozik.

6.5 Európai biztonsági stratégiát kell kidolgozni a Közösség keretein belül, és annak túl kell lépnie a jelenlegi, egyszerű kormányközi együttműködésen alapuló állapotot. Ezeknek a területeknek az EU harmadik pillérén belül tartása csökkenti azok hatékonyságát és átfogó hatókörét. Az EGSZB felkéri a Tanácsot, hogy hozzon létre egy átfogó, közös jogi keretrendszert, amely biztonságpolitikai szempontból következetes. Az EU-Szerződés 42. cikkét lehetne alkalmazni, ahogy azt az Európai Parlament javasolta ⁽⁸⁾, az egyhangú határozathozatal szabályának a minősített többségi elvvel történő felváltásával.

6.6 A bűnözői szervezetek rendszeresen felhasználják törvénytelen tevékenységeikhez Európa külső határait. Az EU vámkódexét eredményesebben kellene alkalmazniuk a határellenőrzési szerveknek, elsősorban maguknak a vámhatóságoknak és a hozzájuk tartozó nemzetközi kölcsönös közigazgatási segítségnyújtási szerveknek. A kódexben elő kellene írni a vádemelési eljárások és a szankciók az egész közösségi vámterületen történő harmonizációját, a körözési jog általánossá tételét (a körözés határon túlrá való kiterjesztése az Unión belül), valamint a jogerős ítéletek kölcsönös elismerését. Más véleményekben az EGSZB rámutatott az európai határrendészet létrehozásának a szükségességére ⁽⁹⁾.

6.7 A tagállamoknak meg kell valósítaniuk az információcserét az EU belső és külső fenyegetettség tekintetében a titkosszolgálatok és a biztonsági szolgálatok között; közös rendszerbe kell foglalniuk a terrorista fenyegetésekről készített stratégiai elemzéseiket, és ki kell dolgozniuk az alapvető infrastruktúrák védelmét szolgáló közös terveket.

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség (SZBJT) létrehozása terén 2004-ben elért eredményekről. P6_TA(2005)0227, 2005. június 8.

⁽⁹⁾ Lásd különösen az EGSZB 2004. október 27-i véleményét a következő tárgyban: „Javaslat tanácsi határozatra a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás terén folytatott közigazgatási együttműködés területén megvalósuló cselekvési program (ARGO-program) elfogadásáról szóló 2002/463/EK határozat módosításáról”. Előadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 120., 2005.5.20.).

6.8 Az információk rendelkezésre állásának elve a rendőrség hatékony működésének kulcsfontosságú tényezője. Ez az elv új fejezetet nyit az uniós rendvédelmi szervek határokon átnyúló információcseréjének fejlesztésében, amely arra alapul, hogy egy tagállam rendőre megkaphatja a nyomozáshoz szükséges összes információt egy másik tagállamból⁽¹⁰⁾. Az együttműködés biztosítása érdekében az érintett tagállamok bűnüldöző/rendfenntartó hatóságai között igen erős bizalom szükséges. Az európai szintű együttműködés megvalósítása előtt tornyosuló legnagyobb akadályok egyike az egymás iránti bizalom hiánya, amelynek helyénvaló lenne elemezni és a civil társadalom elé tárni az okait.

6.9 Az EU szerepét meg kell erősíteni, és ki kell dolgozni az európai biztonsági stratégiát a Közösség keretein belül az eredményesség és az átláthatóság fokozása céljából. A biztonságpolitikát tekintve „több Európára” van szükség. Az EGSZB javasolta⁽¹¹⁾, hogy a közösségi módszert alkalmazzák a biztonság vonatkozásában, adják meg a kezdeményezés jogát az Európai Bizottságnak és az együttdöntési hatáskört a Parlamentnek. A Tanácsnak fel kellene hagynia az egyhangú határozathozatali szabály alkalmazásával, és többségi szavazással kellene határozni, továbbá az Európai Bíróságot is saját hatáskörökkel kell felruházni.

6.10 Az Europol szerepének túl kell lépnie az együttműködés szintjén, operatív működési hatáskörrel kell rendelkeznie. Az EGSZB azt javasolja, hogy alakítsák át operatív hatáskörrel rendelkező ügynökséggé, amely az egész Európai Unió területén nyomozást folytathat. A hágai program felszólít a tagállamok rendőrségei, valamint igazságügyi és vámhatóságai egymás közötti, illetve az Europollal való fokozott, gyakorlati jellegű együttműködésre és koordinációra. A tagállamoknak támogatniuk kell az Europol mint európai ügynökséget és azt, hogy az Eurojusttal együtt meghatározó szereplővé váljon a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemben. Elfogadhatatlan, hogy az Europol-egyezményt módosító jegyzőkönyvet még mindig nem ratifikálta és nem alkalmazza az összes tagállam⁽¹²⁾. Igen sürgősen pótolni kell ezt, ha valóban meg akarjuk adni az Europolnak a szükséges támogatást és eszközöket ahhoz, hogy az európai rendőrségi együttműködés sarokköveként hatékonyan működhessen. 2006. január 1-jétől kezdődően az Europol által az Európai Unió bűnügyi helyzetéről készített jelentéseket a súlyos bűncselekményekről szóló „fenyegetettségi értékelések” váltják fel.

6.11 Az Eurojust célja a nemzeti igazságügyi hatóságok közötti koordináció a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem terén, a megalapítása óta elért eredmények ellenére azonban még messze áll a kitűzött célok elérésétől. Jogi eszközei és pénzügyi forrásai csekélyek; továbbá a tagállamok elkötelezettsége is eltérő, mivel egyes országokban a törvények nem ösztönzik megfelelő mértékben az igazságügyi együttműködést.

⁽¹⁰⁾ 2005. október 12-én az Európai Bizottság javaslatot tett tanácsi kerethatározatra a hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről, COM(2005) 490 final, 2005. október 12.

⁽¹¹⁾ Az EGSZB 2005. december 14-i véleménye a következő tárgyban: „Javaslat tanácsi határozatra a 2007–2013 közötti időszakra – A terrorizmus megelőzése, arra való felkészültség és következményeinek kezelése elnevezésű, egyedi program létrehozásáról – Biztonság és a szabadságjogok védelme elnevezésű általános program” Előadó: Miguel Ángel Cabra de Luna (HL C 65., 2006.3.17.).

⁽¹²⁾ Már csak két tagállam: Írország és Hollandia nem ratifikálta.

6.12 Az EGSZB azt javasolja, hogy a bíróságok és az adóhatóságok az Eurojust segítségével végezzék hatékonyan a közös, a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni nyomozással kapcsolatos tevékenységeket. A nemzeti szintű nyomozásból származó információkat tovább kell adni az Eurojustnak, amelynek megfelelő európai adatbázist kell létrehozni.

6.13 Bűnügyekben az igazságügyi együttműködés lényeges követelmény. Jelenleg az igazságügyi hatóságok közötti kapcsolatokat az egymás iránti bizalom hiánya jellemzi. Nem létezik „európai igazságügyi kultúra”, sem pedig bűnügyekkel kapcsolatos minimális közös szabályrendszer. A polgároknak gondoskodniuk kell arról, hogy az EU-intézmények és a tagállamok teljesítsék az összes tagállam közötti maximális szintű igazságügyi együttműködésre irányuló kérésüket. A polgárok követelik, hogy egyetlen terrorista vagy bűnöző se kerülhesse el az igazságszolgáltatást félreértések vagy az együttműködési eljárások hiánya miatt.

6.14 Az EGSZB támogatja az Európai Parlament ajánlását, amely szerint a tagállamoknak módosítaniuk kell büntető törvénykezésüket oly módon, hogy a kerethatározat által lefedett terrorista bűncselekmények vonatkozásában elévülési idő ne legyen alkalmazható. Az EGSZB⁽¹³⁾ határozottan támogatja azt az elképzelést, hogy a terrorista bűncselekmények esetében a Nemzetközi Büntetőtörvényszék rendelkezzen határozathozatali illetékességgel.

6.15 A jelenlegi helyzet a polgárok szempontjából felfoghatatlan és elfogadhatatlan. Semmi értelme nincs annak, ha a kezdeményezések megvalósítását megakadályozzák azért, mert a tagállamok az államok előjogait a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni közös küzdelem prioritásai elé helyezik. Az európai polgárok nem értik, miért van az EU-n belül ilyen sok, a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni küzdelmet célzó okmány és eszköz. Sok egymással nem összehangolt szervezet munkálkodik ugyanannak a célnak az elérésén, például a Tanács terrorizmus elleni koordinátora, az igazságügyért, a szabadságjogokért és a biztonsági kérdésekért felelős biztos, az Europol, az Eurojust stb.

6.16 Az erőforrások szétterjedettsége nem a legjobb módszer a hatékonyság eléréséhez. Az Eurojustnak és az Europolnak együttműködve meg kell oldaniuk a jelenlegi problémákat, és meg kell erősíteniük közös nyomozócsapataikat. A hírszerző szolgálatoknak javítaniuk kell az Europolon belüli információátadási eljárásokon. Az OLAF-nak együtt kell működnie az Europollal és az Eurojusttal a bűncselekmények kinyomozásában. A bűncselekmények elleni küzdelem hatékonyságának növelése érdekében fontos, hogy a különféle ügynökségek és hivatalok kicseréljék egymás között a nyomozásokról szóló adatokat.

⁽¹³⁾ Az EGSZB 2005. december 15-i véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – A hágai program: Tíz prioritás a következő öt évre – Partnerség Európának a szabadság, biztonság és jog területén való megújulásáért” Előadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 65., 2006.3.17.).

6.17 Mivel a terrorizmus globális fenyegetés, a terrorizmus elleni küzdelem az EU külpolitikájának és biztonságpolitikájának is része, a hatékony multilateralizmus és a nemzetközi együttműködés pedig kulcsfontosságú szempont e küzdelemben. Az EGSZB úgy véli, hogy az EU terrorizmus és szervezett bűnözés elleni küzdelemre fordított erőfeszítéseinek ki kell egészítenie az EU-val közös értékeket és érdekeket magukénak valló regionális szervezetek erőfeszítéseit. Ezért fontos a szinergiák feltárása és az együttműködés módszereinek erősítése az olyan szervezetekkel, mint például az ENSZ, az EBESZ és az Európa Tanács azokon a területeken, amelyekben ezek a testületek az EU terrorizmus és szervezett bűnözés elleni politikáiban meghatározott célkitűzéseket értéknövelő módon egészíthetik ki.

6.18 A radikalizálódás kockázatának bizonyos mértékű csökkentése érdekében Európának olyan külpolitikát kell célul kitűznie, amely előmozdítja az olyan értékek érvényesülését, mint a demokrácia, a béke, a kultúrák közötti párbeszéd, a szegénység és a korrupció elleni küzdelem, a demokrácia megvalósításának és az emberi jogok érvényesítésének a kiterjesztése az egész világra, és nemzetközi együttműködés megvalósítása az ENSZ keretein belül.

7. A civil társadalom szerepe az erőszakos radikalizálódás megelőzésében

7.1 A civil szervezetek a polgárok arra vonatkozó demokratikus jogait testesítik meg, hogy egyesületeket hozhatnak létre, és aktív szerepet játszhatnak például a társadalomban, a politikában vagy a kulturális életben. A civil szervezetek a társadalmi kohéziót előmozdító és az erőszakos radikalizálódáshoz hozzájáruló tényezőkkel szembeni tevékenységeik révén fontos szerepet játszanak a terrorizmus megelőzésében. Meg kell szerezniük az eszközöket ahhoz, hogy az európai értékekkel kapcsolatban növelhessék a tudatosságot.

7.2 A terroristák nem sorolhatók előre meghatározható korvagy társadalmi csoportba, ezért a társadalom bizonyos szegmensei sebezhetőkké válhatnak. A szegénység, az iskolai kudarcok, a munkalehetőségek hiánya, a hátrányos megkülönböztetés, a polgári értékek hiánya, az identitásválságok, a társadalmi kirekesztődés stb. mind a kudarcélmények kialakulásának a melegágya, ahol szekták, vallási fundamentalisták, terroristacsoportok és bűnözői szervezetek vetik ki hálójukat új tagok toborzása céljából.

7.3 Általánosságban az EGSZB egyetért az Európai Bizottság „Terroristák toborzása: az erőszakos radikalizálódást elősegítő tényezők kezelése” című közleményében⁽¹⁴⁾ megállapított nézetekkel. Ez az a terület, amelyen a civil társadalom szervezeti tevékenykednek.

⁽¹⁴⁾ COM(2005) 313 final.

7.4 Az EGSZB rá kíván mutatni az alapvető fontosságú szempontokra.

7.4.1 A programoknak különösen az iskoláskorú fiatalokat kell célba venniük annak megakadályozása érdekében, hogy a radikális, erőszakos gondolkodásmód hálójában fennakadjanak. Európai szintű iskolai programokat és képzési tevékenységeket kell kidolgozni a fiatalok számára, hogy olyan polgári nevelésben részesüljenek, amely előmozdítja közöttük a demokratikus értékeket, az egyenlőséget, a toleranciát és a kulturális sokféleség megértését.

7.4.2 Az európai foglalkoztatási stratégiának és a lisszaboni célkitűzéseknek erősíteniük kell a legsebezhetőbb személyek és kisebbségek munkaerő-piaci integrációját elősegítő politikákat.

7.4.3 A civil társadalom az állami hatóságokkal együtt fontos szerepet játszik annak a biztosításában, hogy – származásától függetlenül – a teljes lakosság hozzáférjen az Európa demokratikus jogállamiságának alapját képező pluralizmust, lelkiismereti és vallásszabadságot, a nemek közötti egyenlőséget, a toleranciát és az állam világiasságát hirdető információkhoz és képzéshez.

7.4.4 Az EGSZB számos javaslatot dolgozott ki annak érdekében, hogy az integráció a Közösség bevándorlási politikájának prioritást élvező célkitűzésévé váljon⁽¹⁵⁾.

7.4.5 A véleményformálók és a média kiegyensúlyozott távlati tervek elfogadásával pozitív módon hozzájárulhatnak a beilleszkedés előmozdításához.

7.4.6 Az európai társadalmak napjainkban kulturális szempontból vegyes összetételűek és plurálisak, a nemzetiségi, etnikai vagy vallási kisebbségek faji előítélet, idegengyűlölet és hátrányos megkülönböztetés miatt azonban rengeteg problémával küszködnek.

7.4.7 Európában a társadalmi szervezetek aktív tevékenységeket végeznek a vallások és kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása, valamint az egymással szembeni türelmetlenség, fajgyűlölet, idegengyűlölet és erőszakos szélsőséges megnyilvánulások felszámolása érdekében.

7.4.8 A hatóságoknak konzultálniuk kell ezekkel a szervezetekkel, és együttműködési rendszereket kell létrehozniuk a radikalizmusnak és erőszaknak tápot adó feszültségek csökkentése érdekében. A képzés nyújtásában, az integrálódás elősegítésében és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben az üzleti vállalkozások, a szakszervezetek és a civil szervezetek kulcsfontosságú szerepet játszanak.

7.5 Az EGSZB támogatja az erőszakos radikalizálódásban, terrorizmusban és szervezett bűnözésben szerepet játszó szociális folyamatok kutatását és elemzését célzó programok kidolgozását, és javasolja, hogy az Európai Bizottság pénzeszközök rendelkezésre bocsátásával támogassa a kutatócsoportokat, egyetemeket és kutatóközpontokat.

⁽¹⁵⁾ Ld. az EGSZB következő véleményeit: 2002. március 21. „Bevándorlás, integráció és a szervezett civil társadalom szerepe”, előadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 125., 2002.5.27.); 2003. december 10., „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Bevándorlás, integráció és foglalkoztatás”, előadó: Luis Miguel Pariza Castaños, (HL C 80., 2004.3.30.); valamint 2006. szeptember 13., „Bevándorlás az EU-ban és a beilleszkedési politikák: a regionális és helyi önkormányzatok és a civil társadalmi szervezetek együttműködése”, előadó: Luis Miguel Pariza Castaños.

8. Az áldozatokkal kapcsolatos szempontok

8.1 Az áldozatok a saját bőrükön tapasztalják az erőszakot, amely az egész társadalom és az általa képviselt értékek ellen irányul. Az áldozatok jelentik a terrorizmus igazi valóságát; és ők azok, akik a társadalomból közvetlenül kapcsolatba kerülnek a terrorizmussal. Az áldozatoknak alapvető szerepük van a társadalom terrorizmussal szembeni eltökélttségének serkentésében és a civil válasz kidolgozásában. Ők jelentik a terrorizmus politikai és morális törvényen kívül helyezésének és elszigetelésének legbiztosabb eszközeit.

8.2 Az áldozatok elismerésének és a róluk való megemlékezésnek a legjobb módszere a demokrácia és a jogállamiság megvédése, aminek köszönhetően Európa szabad és nyitott társadalommá válhat.

8.3 Az áldozatok képviselik ilyen vagy olyan módon azt, amit a terroristák és szervezett bűnözők nem képesek elfogadni: a jogállamiságon nyugvó legitim és demokratikus hatalmat. A civil társadalomnak hirdetnie kell ezt a szociális és politikai leckét, hogy az áldozatok megkaphassák a szükséges társadalmi és politikai elismerést, valamint a demokrácia és a jogállamiság újraéledhessen.

8.4 Az áldozatok védelme a megelőzés egyik hatékony eszköze. A terrorizmus áldozatai megérdemlik a teljes körű tiszteletet, támogatást és segítséget a polgárok és intézmények részéről. Az általuk megtapasztalt igazságtalanságot és a támadás következményeit a civil társadalom és a tagállamok hatóságai, valamint az EU-hatóságok általi határozott intézkedéssel kell ellensúlyozni szükségleteik kielégítése, valamint szenvedéseiknek a lehető legkisebb mértékűre korlátozása érdekében.

8.5 Az EGSZB a következő intézkedések megtételét javasolja a terrorizmus áldozatainak és azok családtagjainak a védelmére és elismerésére.

8.5.1 Elő kell írni az emberi méltóság megőrzésének a jogát, a magánélet és családi élet tiszteletben tartását, pénzügyi kárpótláshoz való jogot, az orvosi, pszichológiai és szociális ellátásra való jogosultságot, az igazságszolgáltatás valódi hozzáférhetőségét és igazságszolgálatát, valamint a munkalehetőségek terén az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a szakmai és társadalmi visszailleszkedés, illetve a szakmai és felsőoktatási képzésben való részvétel jogát garantáló minimális normák jogi kereteit.

8.5.2 A terrorizmus áldozatainak védelmére vonatkozó normákat, javaslatokat, bevált gyakorlatokat és iránymutatásokat kell kidolgozni, amelyeket figyelembe kell venni a területen tett állami intézkedések esetében. Az Európai Bizottságnak rendelkezésre kell bocsátania a terrorizmus áldozatainak egyesületei számára az európai hálózatok létrehozásához szükséges pénzeszközöket.

8.6 Szintén lényeges, hogy más, kevésbé ismert és kisebb sajtóvisszhangot kapó cselekmények áldozatai se legyenek elhanyagolva. Ezek az emberi jogokat a terrorista támadásokéval megegyező mértékben megsértő bűnszervezetek áldozatai: zsarolások, rablások, kábítószer-kereskedelem, emberkereskedelem, prostitúció és leánykereskedelem, valamint törvénytelen munkahelyi kizsákmányolás áldozatai.

8.7 Minden bűncselekmény áldozata megérdemli mind a hatóságok, mind a civil társadalom részéről a megkülönböztetett figyelmet. Az EGSZB közzétett olyan véleményeket⁽¹⁶⁾, amelyekben közös EU-jogszabály megalkotására tett javaslatot a bűncselekmények áldozatainak kártalanítása érdekében. A biztosító társaságoknak és közös biztosító társulásoknak új kötelezettségvállalásokat kell tenniük, és a kötvényekbe bele kell építeniük az áldozatok számára jobb fedezetet nyújtó megfelelő klauzulákat.

9. A terrorizmus és a szervezett bűnözés finanszírozása

9.1 Az EGSZB az állami és a magánszektor közötti partnerség javítására vonatkozó javaslatokat tartalmazó különféle véleményeket⁽¹⁷⁾ tett közzé a terrorizmus és a bűnözői szervezetek finanszírozása elleni küzdelem előmozdítása érdekében. A legnagyobb kötelezettségvállalásokat azonban a pénzügyi testületeknek kell megtenniük.

9.2 Az EGSZB a közelmúltban két véleményt⁽¹⁸⁾ bocsátott ki a pénzügyi testületeknek a pénzügyi tranzakciók jobb átláthatóságát biztosító kötelezettségeiről a törvényellenes cselekmények elkövetésének nehezebbé tétele céljából. Az EGSZB szorgalmazza, hogy a tagállamok a megfelelő törvényes eszközökkel biztosítsák, hogy a magánszektorhoz tartozó olyan testületek és nonprofit szervezetek, amelyek a terroristák pénzeinek a mozgását elősegítő hálózat részei lehetnek, betartsák a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF)⁽¹⁹⁾ pénzmosásról, illetve a terrorizmus finanszírozásáról és a pénzmosásról szóló ajánlásait. Ez azonban nem vezethet ahhoz, hogy minden, civil szervezetben részt vevő polgárt eleve gyanúsának tekintsenek.

⁽¹⁶⁾ Az EGSZB 2002. március 20-i véleménye a „Bűncselekmények áldozatainak kártalanítása” című zöld könyvről Előadó: Vitor Melícias (HL C 125., 2002.5.27.).

Az EGSZB 2003. február 26-i véleménye a bűncselekmények áldozatainak kártalanításáról szóló tanácsi irányelvre vonatkozó javaslatról. Előadó: Christoforos Koryfidis (HL C 95., 2003.4.23.).

⁽¹⁷⁾ Például lásd az EGSZB 2005. május 11-i véleményét a pénzügyi rendszerek pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzését célzó irányelvre vonatkozó javaslatról. Előadó: John Simpson (HL C 267., 2005.10.27.).

⁽¹⁸⁾ Az EGSZB 2006. április 21-i véleménye a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a pénzeszközök átutalását kísérő megbízói információkról” Előadó: Umberto Burani (HL C 185., 2006.8.8.).

Az EGSZB 2005. május 11-i véleménye a pénzügyi rendszerek pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzését célzó irányelvre vonatkozó javaslatról. Előadó: John Simpson (HL C 267., 2005.10.27.).

⁽¹⁹⁾ A G8-ak által létrehozott csoport.

9.3 Az ingatlanpiaci ágazatot egyre növekvő mértékben használják terrorista és szervezett bűnözői hálózatokból származó pénzek elrejtésére. Bizonyos esetekben ezek a csoportok korrumpálják helyi hatóságokat. Ingatlanpiaci cégeknek, nagy építési vállalkozásoknak és az ágazatban tevékenykedő egyéb üzemeltetőknek együtt kell működniük az országos hatóságokkal az ágazat nem egyenes úton megszerzett pénzek elrejtésére történő felhasználásának a megakadályozása és a terroristák, valamint bűnöző szervezetek által megszerzett pénzek tisztára mosásának a megakadályozása érdekében.

9.4 A nemzetközi műtárgy- bélyeg- és régiségpiacot egyre növekvő mértékben használják a szervezett bűnözőhálózatokból származó pénzek elrejtésére. Az ilyen árukkal kereskedő cégeknek aktívabban együtt kell működniük a hatóságokkal a piac átláthatóbbá tétele érdekében.

9.5 Az EU-nak közös jogi és közigazgatási eszközökre van szüksége, amelyek lehetővé teszik, hogy a tagállamokkal együtt intézkedhessen az ilyen jogellenes cselekményekkel szembeni küzdelemben. Az EU Tanácsának gondoskodnia kell arról, hogy minden egyes tagállam rendelkezzen az EU legalapvetőbb rendeleteivel összhangban lévő, a terrorizmus és szervezett bűnözés finanszírozása elleni fellépést célzó megfelelő büntetőjogi jogszabályokkal.

9.6 Az EU terrorizmus elleni küzdelemről szóló cselekvési terve⁽²⁰⁾ tartalmaz adóügyi és pénzügyi felderítő szolgálatok összehangolására vonatkozó intézkedéseket, és ezeket tovább kell erősíteni. A hatékony cselekvés és a Tanácson belüli megfelelő mértékű összehangolásnak az elérése az összes tagállam feladata.

10. Internet és mobiltelefon használata

10.1 Az internet- és mobiltelefon-szolgáltatóknak együtt kell működniük a hatóságokkal, és be kell tartaniuk az internetforgalmi adatok tárolását előíró törvények rendelkezéseit (az üzenetek tartalmának a tárolására ez nem vonatkozik).

10.2 Szintén együtt kell működni a mobiltelefon-kártyák megvásárlásakor szolgáltatott személyi adatok megszerzése terén: terrorista csoportok gyakran bújnak meg e-mail-szolgáltatások vagy előre fizetett telefonkártyák névtelensége mögött, és ily módon a felfedezés veszélye nélkül kapcsolatot tarthatnak fenn egymással, sőt, távvezérelt robbantásokat is előidézhetnek. Az EGSZB ezzel a témakörrel kapcsolatosan véleményeket⁽²¹⁾ bocsátott ki. A Parlament szintén kibocsátott egy jelentést⁽²²⁾, amelynek tartalmával az EGSZB egyetért.

10.3 Az európai társadalom kifejezetten ki van téve a kibebűnözés veszélyeinek, és az internetet egyre nagyobb mértékben használják fel bűnözői szervezetek törvényellenes cselekményeik elkövetésében.

⁽²⁰⁾ Lásd a Tanács által 2006. február 13-án elfogadott tervet.

⁽²¹⁾ Lásd az EGSZB 2006. január 19-i véleményét a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása keretében feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról” Előadó: Bernardo Hernández Bataller (HL C 69., 2006.3.21.).

⁽²²⁾ Lásd az EP 2005. november 28-i A6(2005) 365. sz. jelentését.

10.4 Az internet egyre növekvő mértékben szükséges szolgáltatássá válik az európai társadalmak, cégek és magánszemélyek, kulcsfontosságú szolgáltatók és állami hatóságok, a rendőrség és az igazságügyi szolgálatok számára. Európa új kockázattal szembesül: ez a kiberterrorizmus, amely megbéníthatja a társadalmat.

10.5 Az internetszolgáltatóknak javítaniuk kell biztonsági rendszereiket, és együtt kell működniük a rendőrséggel és az igazságügyi hatóságokkal ezen új bűncselekmények elkövetőinek az elfogásában.

11. A média

11.1 A média joga és kötelessége, hogy valós információkat közöljön, és kerülni a terrorszervezetek érdekeit szolgáló nézőpontokat. A médiának továbbá tartózkodnia kell az áldozatok magánéletét és emberi méltóságát sértő képanyagok és információk közzétételétől. Különösen a fiatalokat kell védeni e kockázatokkal szemben. Ebben a közszolgálati médiának jó példával kell elől járnia.

11.2 Az áldozatok emberi méltóságának és magánéletük tiszteltetésének a garantálása, valamint a terroristacsoportok propagandaérdekeit szolgáló nézőpontoktól való tartózkodás céljából a média kidolgozhatja megfelelő magatartási szabályzatokat, és együttműködhet a hatóságokkal.

11.3 Az Európai Bizottság a főbb médiaszereplők részvételével európai konferenciát szervez. Az EGSZB úgy véli, hogy ez jó lehetőség volna a legjobb gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatok kicserélésére, önszabályozó rendszerek kidolgozására, az európai közvélemény formálására és az Európai Unióról alkotott konstruktív jövőkép kialakítására.

12. Kritikus jelentőségű infrastruktúrák

12.1 A terroristák stratégiai jelentőségű infrastruktúrák és kulcsfontosságú közműszolgáltatások megtámadása révén is megkísérlik elérni céljaikat. Célpontjaik között szerepelnek közlekedési eszközök és hálózatok, energiaelosztó hálózatok és üzemeltetők, vízkészletek, telefon- és kommunikációs szolgáltatók, általában forgalmas területek stb.

12.2 Újabb terrorveszélyek fenyegetik az európai társadalmakat: a legtöbb szakértő egyetért abban, hogy tényleges és aktuális veszélyt jelent a radioaktív, nukleáris, vegyi, biológiai vagy bakteriológiai támadás lehetősége. Az ilyen termékeket használó ágazatokban ezért javítani kell a biztonsági rendszereket, és hatékonyan együtt kell működni a bűnüldöző hatóságokkal.

12.3 Az EGSZB üdvözlözi az Európai Bizottság kitűnő biztonsági kutatási programját (SRC 06), és reményét fejezi ki, hogy az EU biztonságának a fokozása érdekében az Európai Bizottság folytatja az állami és a magánszektor közötti együttműködés közös kutatóprogramjainak a finanszírozását.

12.4 Ugyanakkor ezt a programot az európai szomszédsági politika keretében ki kell terjeszteni Európa keleti és déli (földközi-tengeri) határain található partnereire is.

12.5 A magánszektorban fel kell készülnie arra, hogy válságos időszakokban bocsássa eszközeit a hatóságok rendelkezésére terrortámadások potenciálisan katasztrofális következményei kezelhetőségének a biztosítása érdekében. Ezért szükséges lesz azoknak a területeknek a feltárása, amelyeken a szervezett civil társadalom további érték növelő szolgáltatásokat nyújthatna válsághelyzetek bekövetkezésekor, valamint hatékony közös válságkezelő hálózatoknak a kiépítésére vonatkozó megállapodásokat és egyezményeket is ki kell dolgozni.

12.6 A megelőző- és reagálóképesség a tájékozottságnak, az ismeretek hatékony kezelésének és az esetleges jövőbeli helyzetek előrelátásához szükséges képességnek a függvénye. Mindenkinek aktív szerepet kell vállalnia a terrorizmus és a szervezett bűnözés kihívásainak a megválaszolásában, és az információkat ezért az érintett felek számára megfelelő módon el kell juttatni.

12.7 Az üzleti vállalkozások és a civil szervezetek vezetőinek (különösen a stratégiai fontosságú területeken) meg kell kapniuk a szakterületüket vagy ellenőrzésük alatt álló területeket érintő, terrorizmussal és szervezett bűnözéssel kapcsolatos rendelkezésre álló információkat, hogy felkészülhessenek és felmérhessék a fenyegetettség mértékét.

13. Az állami- és magánszektor közötti partnerség európai platformja

13.1 Az Európai Bizottság jelenleg a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem vonatkozásában létesülő, az állami és a magánszektor közötti partnerségről szóló közlemény kidolgozását végzi, amely tartalmazza az állami- és magánszektor közötti partnerség cselekvési tervét is. Ennek az együttműködésnek a kulcsfontosságú eleme, ahogy arra az Európai Bizottság is utalt, az úgynevezett állami és magánszektor közötti partnerség szervezett bűnözés és terrorizmus elleni platformja. Ez az év végére elkészülő platform érdemes arra, hogy összetételét, fellépésének módozatait, valamint működési szabályait meghatározzák. A platform rendszeres időközönként üléseket tart majd a közös érdekeket érintő kérdések megvitatása, politikai és jogalkotási intézkedési területek meghatározása, megelőzési stratégiák kidolgozása, bevált gyakorlatok és információk kicserélése stb. céljából.

13.2 A platform a tagállamok, valamint önkéntes alapon európai munkáltatói szervezetek, szakszervezetek, a szervezetek

bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemben érintett civil szervezetek stb. képviselőiből fog állni. Célja az ilyen partnerség eredményeként keletkező előnyök és szinergiák kihasználása. A kezdeményezés végcélja az európai szervezett bűnözés és terrorizmus hatásainak a csökkentése Európa minden eddiginél biztonságosabbá tétele érdekében az állami cselekvés, a polgárok és a gazdasági tevékenységek számára.

13.3 A civil társadalom részvételének feltételei

13.3.1 A civil társadalom reméli, hogy az EU és a tagállamok intézményei figyelembe veszik a polgáraik által feljűk kifejezett aggodalmakat. A polgárok a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni küzdelem hatékonyságát sürgetik. A polgárok nem akarnak a bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemből fakadó problémák fellesöprését megindokoló nemzeti, politikai vagy jogi természetű kifogásokat hallani, nekik megoldásokra van szükségük, és ennek a fórumnak kell megadnia a választ az általuk felemlített aggodalmakra.

13.3.2 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság által javasolt állami- és magánszektor közötti platform létrehozása előrelépést jelent ugyan, de ez a lépés nem elegendő.

13.3.3 Az EGSZB-nek részt kell vennie ennek a platformnak a létrehozásában és kiértékelésében.

13.3.4 A Szerződés értelmében az EU-ban a szervezett civil társadalom képviselőit az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság látja el. Bár nyilvánvalóan az egyéni érdekeket képviselő egyéb szereplőknek is részt kell venniük, az EGSZB-t mint az általános érdekek képviselőjét ezen a platformon három tagjának (minden csoportból egy főnek) kell képviselnie.

13.3.5 Az EGSZB sürgeti a tagállamokat, hogy ösztönözzék az állami és magánszféra közötti helyi és települési szintű platformok létrehozását a közösségi szinten létrehozni tervezett platformmal megegyező részvételi és együttműködési célkitűzésekkel.

13.4 Az állami és a magánszektor közötti partnerségek a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben

13.4.1 Az EGSZB úgy véli, hogy tág teret kell biztosítani az állami és a magánszektor közötti partnerség megvalósításának a bűnözés és a terrorizmus elleni harcban létrehozható szinergiák serkentése és erősítése céljából.

13.4.2 E partnerség kulcsfontosságú célkitűzései:

a) a civil társadalom elsődleges célkitűzése nemcsak a terrorizmus és szervezett bűnözés törvénytelen cselekményeinek a megakadályozása, hanem annak megelőzése, hogy sebezhető emberek és csoportok terroristák vagy bűnözők hálóiban fennakadjanak;

- b) a bűnbandák által leginkább veszélyeztetett területek feltárása, valamint az önvédelemnek és a szervezett bűnözés és terrorizmus felszámolásában tevékenykedő erőkkel való kapcsolatok létrehozásának az előmozdítása;
- c) információáramlás és tapasztalatcserék serkentése a bűnelkövetési lehetőségek csökkentése céljából;
- d) a civil társadalom különféle rétegei aggodalmainak a továbbítása az uniós és a nemzeti intézmények felé, hogy az intézmények a bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemnek a polgárokat leginkább foglalkoztató területeire összpontosíthassanak;
- e) az EU üzleti vállalkozásainak és szervezeteinek a szervezett bűnözés elleni védelemmel kapcsolatos fő elvárásainak a továbbítása az uniós és a nemzeti intézmények felé; a bűnözők támadásai elleni védekezés legjobb módszereinek és a bűnözés elleni küzdelemnek a megvitatása ezen intézményekkel;
- f) az egyes szektorokat érintő tapasztalatcserék területeinek a meghatározása, különösen a szervezett bűnözés gyakori előfordulási területei tekintetében. Az elsőbbséget élvező szektorok a pénzügyi, a közlekedési, a hírközlési és az energiaszektor;
- g) európai megelőzési platformok ösztönzése;
- h) vitafórumként való működés a lefedettség szintjének kiemelése és a terrorizmus és szervezett bűnözés áldozatai szükségleteinek és elvárásainak a figyelembevételére céljából;
- i) a Közösség terrorizmussal és szervezett bűnözéssel kapcsolatos stratégiáinak és politikáinak a meghatározása a szervezett civil társadalom szemszögéből nézve;

Brüsszel, 2006. szeptember 13.

- j) kapcsolat létesítése mindkét szektor szakértői között annak érdekében, hogy a védekezéssel, valamint a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos ismereteket és tapasztalatokat a lehető leghatékonyabban fel lehessen használni;
- k) részvétel a platform létrehozásában és kiértékelésében.

13.5 Partnerségi rendszerek

13.5.1 Az Európai Bizottság által javasolthoz hasonló eszközön alapuló, az állami és a magánszektor közötti partnerségi rendszer ideális megoldás lenne a két szektor összekapcsolásának a megkezdéséhez. Ha a platformon belül magas szintű a képviselő, akkor az állami és a magánszektor közötti partnerség nagyobb hatást képes kifejteni, és ennek eredményeképpen a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni küzdelem hatékonyabbá válik.

13.5.2 A partnerségi rendszernek lehetővé kell tennie ágazatonkénti vagy meghatározott területekre szakosodott, az adott témakörnek megfelelő és konkrétan az állami és a magánszektor közötti partnerséghez felépített szerkezetekhez kapcsolódó munkacsoportok létrehozását.

13.5.3 A partnerségi platform üléseire meghívhatók szervezetek, üzleti vállalkozások, szakértők, az EU és a tagállamok hatóságai minden egyéb érdekelttel együtt, akikkel információkat kicserélhetik vagy tapasztalataikat megoszthatják, vagy akik értéknöveléssel járulhatnak hozzá a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni küzdelemhez.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND